

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

Stille larm: *Kaarle-kuninkaan metsästys*

Af [Peter Bakker](#) 6. maj 2009 • I kategorien [Tegnsprog](#) •

Den 2. maj 2009 var der en dansk premiere: for første gang blev der vist en opera på tegnsprog i Danmark. (se [blogindlæg fra 28. marts.](#)) Forestillingen fandt sted i Musikteatret Vejle, og der var vel mere eller mindre udsolgt. Musikteatret kom med nogle ekstra stole til de flere hundrede tilskuere – langt de fleste af dem døve. Der var busser fra andre dele af landet.

Døve skuespillere, musikere og instruktør på scenen

En opera på tegnsprog??? Hvordan synger man på tegnsprog? Ja, på samme måde som på talesprog, viser det sig.

For det første, tegner man langsommere, lige som man synger (i opera) langsommere end man taler. Det har jeg altid syntes var meget underligt ved opera: man synger langsomt i dialogen: "Jeg dræææber dig med mit svææærd," Hvis der virkelig stod en person med et sværd hævet over mit hoved, og han truede med at dræbe mig, ville jeg løbe væk så hurtigt jeg kunne. Men i operaen bliver de siddende. Mens der bliver svinget et sværd oven hans hoved, finder den truede person i en opera ro og tid til at svare: "Så døøøør min kææærligheeeed til haaaam." Det gør de også i tegnsprogsoperaen: en veksling mellem længerevarende og kortere tegn, i en vis rytme, som i sang.

Noget andet man gør i operasang, er at man bruger pynt, fx *vibrato*. Det gør man med kroppen ved at ryste hænderne et par sekunder i forskellige håndformer (som har en vis betydning på tegnsprog, ligesom ord eller stavelser i talesprog).

En tredje ting i forbindelse med opera er, at der nogle gange er korsang. Det gør man i tegnsprog med at have flere personer der laver de samme kæder af tegn på samme tid, i samme rytme og hastighed. Kort sagt, tegnsprogsang bruger de samme virkemidler som talesprogssang. Og selvsamme ting som er kendetegn for opera er så blevet overført til tegnsprogsopera. En af de døve gæster spurgte os hvorfor skuespillerne hele tider rystede deres hænder, og så kunne vi fortælle hende at det var typisk for opera.

Historien i operaen er temmelig enkel og forudsigelig. En sympatisk jæger dræber en elg, som var forbeholdt kongen. Og det skal straffes med døden, ifølge loven. Jægeren er smadderforelsket i en pige, som tilfældigt hører at en af kongens betroede vil overtage magten med vold mod kongen. Og det lykkes pigen at afsløre komplotet og redde kongen. Kongen er meget taknemmelig og beslutter at opfylde hendes ønske, og han løslader hendes elskede. Og så levede de lykkeligt til deres dages ende.

Man havde annonceret at operaen ville være på "internationalt tegnsprog", uden at vi fik at vide hvad det egentlig er. Det er nemlig sådan at tegnsprogene ikke er internationale. Hvert land eller region har sit eget tegnsprog, og britisk tegnsprog og amerikansk tegnsprog er temmelig forskellige. Måske var det en slags kompromis?

Skuespillerne er fra henholdsvis Finland, USA og Island, og teatergruppens navn lyder italiensk: *Teatteri Totti*. Og arrangørerne sagde i begyndelsen også at "der vil være nogle tegn fra [dansk tegnsprog](#)". Der var undertekster på en skærm på dansk og finsk. Eller rettere sidetekster, de fandtes på den højre side af scenen. For at kunne læse teksterne og se handlingen skulle man bevæge hovedet frem og tilbage, som om man så en tennismatch.

Den danske oversættelse som blev vist der, var som om den var lavet i 1800-tallet, måske på samme tid som operaen, med mange arkaiske ord som "vandmø" og "moder". Der var i hvert fald flere ord jeg ikke kendte.

Det var også interessant at opleve en sal med hundredvis af døve og tosprogede. Både i teatersalen og i bare bagefter. Døve plejer at stå længere væk fra hinanden, så alle kan se hvad der foregår i samtalen. Og hvis der er en

Seneste sprognyheder

4/5	Sprogforskerne fandt en skat i skoven politiken.dk
27/4	Lille indsats styrker små børns sprog www.dr.dk
26/4	Lad os komme det danske 'jantekomma' til livs politiken.dk
23/4	Ud med sproget - Berlingske Mener www.b.dk
20/4	Unikt runefund i centrum af Odense videnskab.dk

4/1	John Holm, Pioneer in Linguistics, Dies at 72 www.nytimes.com
10/8	Young women, give up the vocal fry and reclaim your strong female voice www.theguardian.com
20/5	Bill Funding Native Language Programs Passes mtpr.org
17/5	Sounds Of The Pilbara II: Songs In Language finishes recording - WAM - West Australian Music wam.org.au
13/5	Seven US Senators Introduce Bill to Promote Preservation of American Indian Languages - Native News Online nativenewsonline.net

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sprog museet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Tegnsprog'

Kan sprogvidenskab redde liv? – Om taktilt tegnsprog
Ordbog over Dansk Tegnsprog i fare for at lukke
Indiansk prærietegnsprog i Nordamerika
Findes internationalt tegnsprog? Både ja og nej!

Nye kommentarer

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?
Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish
Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet
Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?
Monica Scheuer til Jødiske efternavne
jane til Jødiske efternavne
InglêS til Sprogene i Mozambique
Birgit Eggert til Hvad er der blevet af Maren?
Grethe Movsing til Hvad er der blevet af Maren?
Henrik Klindt-Jensen til Ded borriñholmska måled

Artikler om

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.

maj 2009

april 2009

marts 2009